

Leefstijl, preventie en het stelsel; wat leert corona ons?

Jos Rietveld, Directeur Publieke Gezondheid GGD Groningen

Congres Financiering van preventie

26 november 2020

1. Opbouw

1. Inleiding
 2. Corona als katalysator
 3. Wat is preventie?
 4. Nut van preventie
 5. Wettelijke inbedding preventie
 6. Nationaal Preventieakkoord
 7. Kosten preventie
 8. Eigenaarschap preventie zweeft
 9. Omslag gaande?
 - 10/11. Preventie beter ingebed (1) en (2)
 12. Take home messages
- Vragen/discussie

2. Corona als katalysator

- Belang van infectiepreventie scherp op de kaart!
- Risicogroepen duidelijk in beeld
- Kwetsbaarheid zorgsysteem in beeld (capaciteit, personeel, samenwerking vs. concurrentie)

3. Wat is preventie?

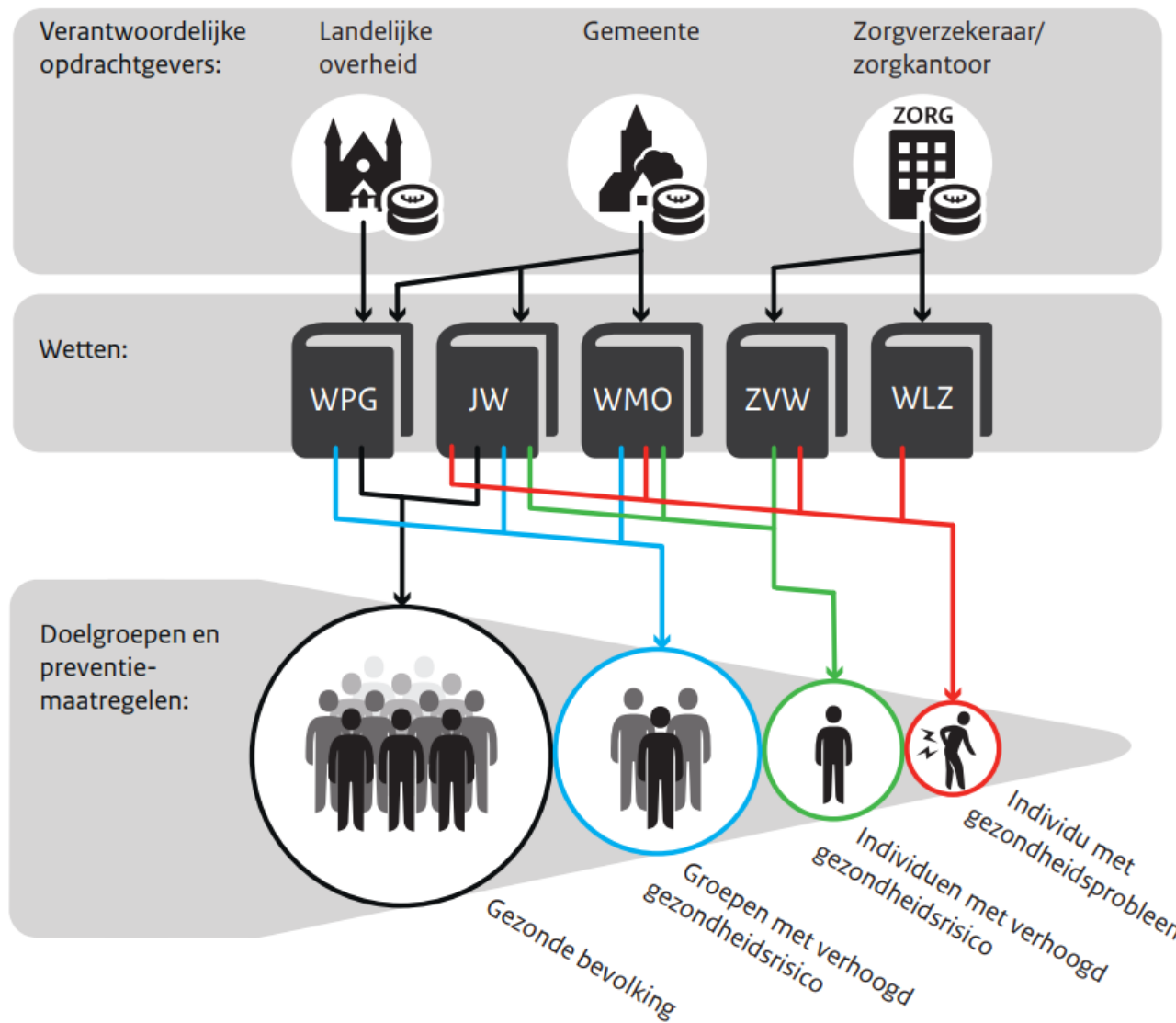
- Universeel/selectief/geïndiceerd
- Belang collectieve maatregelen (van riolering tot suikertax)
- Relatie met determinanten van gezondheid

4. Belang van preventie

- 'Krachtigste medicijn'
- Stijging gemiddelde levensverwachting 1870 tot 2010: 40 jaar, vooral onder invloed collectieve maatregelen (schoon water, riolering, vaccins, betere voeding, minder verkeersdoden etc.)
- Verbondenheid met algemeen beleid rijksoverheid (armoedebeleid, onderwijs etc.); Health in All Policies

5. Wettelijke inbedding gezondheidspreventie

- Bevolkingsonderzoek (Wbo)
- Wet Publieke Gezondheid
- Zorgverzekeringswet marginaal
- WLZ en Jeugdwet kennen preventie niet als betaaltitel

Figuur 1.1: Schematische weergave doelgroepen en preventiemaatregelen, wetten en verantwoordelijke opdrachtgevers in Nederland

6. Nationaal Preventieakkoord (NPA 2018)

- Drie kernthema's: roken, overgewicht en alcoholgebruik
- 70 partijen, met VWS in the lead
- Nadruk op collectieve maatregelen
- Preventie met NPA op politieke agenda gezet!

7. Kosten preventie

- 2,3 miljard euro voor gezondheidspreventie breed (incl. bevolkingsonderzoek en gebitscontrole)
- Waarvan 0,8 miljard voor de publieke gezondheid c.q. GGD's = 1% van het zorgbudget
- Curatie kost steeds meer, preventie krijgt relatief steeds minder; budgetten GGD onder druk bij gemeenten

8. Eigenaarschap preventie zweeft

- Geen doelen, geen geormerkte budgetten
- Wrong pocket problematiek
- Zvw, Wlz en Jeugdwet gebaseerd op productieprikkels
- 'Ziekte loont, preventie niet'

9. Omslag gaande?

- Programma's politieke partijen 2021
- Verbinding preventie - curatie - sociaal domein
- Kabinetsformatie 2021!

10. Preventie beter ingebed (1)

- Herijking gezondheidsbeleid rijksoverheid! (vergelijk Finland en IJsland)
- Preventie niet-vrijblijvend vastleggen in Wpg en ZvW (en Wlz + Jw)
- Verbinding preventie en curatieve zorg vastleggen
- Extra middelen nodig voor preventie, opties:
 - * publieke bekostiging uit extra accijns (zoals suikertaks)
 - * verschuiving van middelen uit de ZvW naar de Wpg
 -

11. Preventie beter ingebed (2)

- Preventie bij voorkeur inbedden in een samenhangende regionale aanpak
- Regionaal preventiearrangement met concrete doelen en middelen
- Experimenteerstatus regio's in afwachting stelselaanpassingen
- GGD meer bevoegdheden!?

12. Take home messages

- Paradigmashift nodig van Ziekte & Zorg naar Gezondheid & Gedrag, met rioleringskracht!
- Beter verankering nodig van preventie/gezondheidsbevordering in de Wpg, Zvw, Jw en Wlz!
- Beter funding nodig voor preventie!

Vragen en discussie

Dank voor uw aandacht!

<https://ggd.groningen.nl/>